

Marek Piotrowski

Szreńsk, woj. ciechanowskie. Stanowisko Zamek - Dziedziniec

Informator Archeologiczny : badania 11, 253-254

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Poziomy te można wstępnie odnieść na XIII - pocz. XIV wieku /dolny po szczegółowej analizie materiału może okazać się starszy/. Z jednym z tych poziomów należy wiązać niewykończoną "studnię", którą po zaniechaniu prac zasypano. W zasypisku oprócz ułamków naczyń glinianych znaleziono także fragmenty naczyń szklanych i drewnianych /klepkowe i toczone/ a poza tym fragmenty butów i ścianki skóry. Zespół ten można datować na 2 połowę XIII i połowę XIV w.

Z wyższymi nawarstwieniami należy łączyć mur obronny wzniesiony na słupach fundamentowych połączonych łukami konstrukcyjnymi, oraz fragment płytko fundamentowej budowli zamkowej, do której przytykała od południa furta dla pieszych i brama. Mur z bramą wydaje się elementem starszym niż budynek. Sam budynek o szerokości 10,30 m zachował się w ikonografii XVI w. W furcie sąsiadującej z budynkiem i na dziedzińcu odsłonięto małe partie posadzki ceglanej wyznaczającej poziom użytkowy.

Z zachodniej strony zabudowy zamkowej odkryto mur otaczający kościółek pod wezwaniem św. Ottona. Między murem a kościołem znaleziono 7 pochówków ludzkich, jeden w trumnie drewnianej. Poza tym odkryto tu ślad rozebranej już przed XVI w. mury krypty grobowej. Z relacji nawarstwień na wąskim przesmyku między omawianym murem a budynkiem zamkowym okazało się, że ten ostatni jest znacznie młodszymi.

Z zabytków ruchomych na uwagę zasługuje miedziana pokrywa dzbana zakończona uchwytem w postaci psa, poza tym dwie monety i fragmenty kabłączka typu pomorskiego.

Badania w tym miejscu zakończono dochodząc do poziomów osadnictwa wczesnośredniowiecznego.

SZREMSK
woj. ciechanowskie
Stanowisko Zamek -
Dziedziniec

Mazowiecki Ośrodek Badań
Naukowych Warszawa

Badania prowadził mgr Marek Piotrowski. Finansowało Towarzystwo Miłośników Ziemi Ciechanowskiej i WKZ w Ciechanowie. Trzeci sezon badań. Rodzaj stanowiska - grodzisko wczesnośredniowieczne oraz relikty zamku XIV-XVI w. Chronologia stanowiska XI-XVIII w.

Kontynuowano prace na dziedzińcu zamkowym, mające na celu uchwycenie relikwów zabudowy grodu a także rozpoczęto badania na skłonie skarpy wzgórza zamkowego, których zamierzeniem było zlokalizowanie konstrukcji obronnych grodu.

Wykop II - o wymiarach 10x10 m założony na krawędzi skarpy na płn. od wejścia na dziedziniec wykazał dość nieoczekiwane istnienie murów obronnych oraz budynku bramnego /wieży?/ zamku goty-

okiego z XIV-XVI w. Od strony zewnętrznej murów, w warstwie nasypowo-śmietniskowej znaleziono duże ilości ceramiki XI-XVIII w., monety XVI-XVII w., znaczne ilości metali /gwoździe, okucia itp./. Stwierdzono, że mury posadowione są na warstwie z XI-XIII wieku stanowiącej prawdopodobnie resztki zniszczonych wałów grodu:

Wykop III - o wymiarach 3,5x10 m stanowi rozszerzenie od strony zachodniej wykopu I, co daje przebadany obszar w centrum dziedzińca 100 m².

Na przebadanym obszarze stwierdzono kilka poziomów osadniczych:

1. XV-XIX w. - kilkakrotne niwelacje terenu, oraz dwa poziomy bruku.

2. Silnie zniszczone ślady zabudowy z XIII-XV w. na gł.ok. 140-160 cm / od powierzchni terenu /.

3. Warstwa czarnej, przepalanej ziemi, miąższości 70-90 cm jest pozostałością po zniszczonym grodzie /najprawdopodobniej w wyniku najazdu Prusów w XII wieku/. Warstwa ta datowana jest ceramiką na XII-XIII w.; W stropie warstwy natrafiono na ślady krótkotrwałego obozowiska w postaci 2 jednorazowych ognisk, oraz dużej ilości kości zwierząt dzika. W pobliżu jednego z ognisk znaleziono złoty wisior o dł. 4,5 cm w kształcie 2 kulek pustych w środku i połączonych łańcuszkiem z zapięciem.

4. Poniżej warstwy spalenizny na gł.ok. 3 m natrafiono na warstwy żółtego oraz szaro-żółtego piasku z nieregularnie ułożonymi kamieniami, śladami po kołkach oraz nielicznymi zabytkami ceramicznymi XI-XII w.;

5. Wśród zabytków znalezionych w obrębie wykopu wymienić należy: szydła kościane, grzebień kościany, nożyki żelazne, sprzączkę brązową, przęśliki gliniane, groty strzał bruku i kuszy.

Badania będą kontynuowane.

SZYDLÓW,
woj.kieleckie

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Kielcach

Badaniami architektoniczno-archeologicznymi kierował prof.dr J.Adam Miłobędzki, prace wykopaliskowe prowadziła dr Eligia Gąssowska. Pierwszy rok badań. Finansował WKZ w Kielcach; Pałac królewski zwany Salą Rycerską z XIV w.;

Celem badań jest uściślenie datowania gotyckiego pałacu z XIV w., rekonstrukcja jego pierwotnego wyglądu, uchwycenie kolejnych etapów przekształceń formy i funkcji, a także uzyskanie danych o wyposażeniu, ogólniej o kulturze użytkowników; Skala i program założenia są nie spotykane w polskich siedzibach królew-